

4.2. Tvorba a užití celkových zdrojů

- **Zvýšení podílu produkce a konečného užití na zdrojích**

Hodnota celkových vytvořených a užitých zdrojů za rok 2009 dosáhla výše 11 465,5 mld. Kč, což bylo méně než před rokem o 1 259,8 mld. Kč na straně tvorby zdrojů v důsledku relativně menšího úbytku produkce než celkového dovozu a na straně užití zdrojů v důsledku relativně většího úbytku mezispotřeby než konečného užití. Na celkových vytvořených zdrojích se v roce 2009 podílela tuzemská produkce v základních cenách 76,6 %, což bylo o 0,5 p. b. více než před rokem. Podíl čistých daní se meziročně rovněž zvýšil (o 0,3 p. b. na 3,2 %). Zbývající část podílu (20,2 %) náleží dovozu zboží a služeb. Daně z produktů v poměru k tuzemské produkci v kupních cenách se zvýšily o 0,3 p. b. Na celkovém užití vytvořených zdrojů se podílela mezispotřeba 48,2 %, což bylo podstatně méně než před rokem. Zbývající část (51,8 %) náleží konečnému užití, jehož struktura doznala velkých meziročních změn. Značně (o 2,6 p. b.) se zvýšil podíl konečné spotřeby a klesl podíl tvorby kapitálu (o 0,5 p. b.) i podíl vývozu zboží a služeb (o 0,4 p. b.). Tento podíl tak převýšil o 1,8 p. b. podíl dovozu na zboží a službách na vytvořených zdrojích celkem. V poměru k tuzemské produkci v kupních cenách se zvýšil podíl konečného užití o 1,6 p. b), z toho podíl konečné spotřeby vzrostl o 3,1 p. b. a podíl celkového vývozu klesl o 0,7 p. b.

Tab. č. 4.2.1 Tvorba a užití celkových zdrojů

běžné ceny, struktura v %

	2005		2006		2007		2008		2009	
	mld. Kč	%	mld. Kč	%	mld. Kč	%	mld. Kč	%	mld. Kč	%
Vytvořené zdroje celkem	9 805,5	100,0	10 985,5	100,0	12 246,7	100,0	12 716,3	100,0	11 456,5	100,0
v tom: tuzem. produkce	7 437,0	75,9	8 318,7	75,7	9 234,7	75,4	9 672,7	76,1	8 774,1	76,6
dovoz	2 059,9	21,0	2 352,1	21,4	2 654,5	21,7	2 676,0	21,0	2 314,1	20,2
čisté daně z produktů	308,6	3,1	314,7	2,9	357,5	2,9	367,6	2,9	368,3	3,2
Užití zdrojů celkem	9 805,5	100,0	10 985,5	100,0	12 246,7	100,0	12 716,3	100,0	11 456,5	100,0
v tom: mezispotřeba	4 761,7	48,6	5 411,0	49,3	6 056,7	49,5	6 351,3	49,9	5 515,2	48,2
konečné užití	5 043,8	51,4	5 574,5	50,7	6 190,0	50,5	6 365,0	50,1	5 941,3	51,8
v tom: spotřeba	2 123,0	21,6	2 248,8	20,5	2 405,1	19,6	2 587,2	20,4	2 638,7	23,0
THK	766,2	7,8	863,3	7,8	954,6	7,8	933,8	7,3	781,0	6,8
vývoz	2 154,6	22,0	2 462,4	22,4	2 830,3	23,1	2 844,0	22,4	2 521,6	22,0

Pramen: ČSÚ, národní účty, vlastní výpočty

- **Jedině konečná spotřeba působila pozitivně na užití zdrojů**

Objem vytvořených celkových zdrojů se v roce 2009 meziročně snížil o 8,2 %, což nejvíce ovlivnil (6,0 p. b.) pokles tuzemské produkce o 7,9 %. Nepatrně působily čisté daně z produktů (-0,1 p. b.) a zbývajících 2,1 p. b. negativního vlivu náleží poklesu celkového dovozu. Na snížení celkového objemu užitých zdrojů měl převažující vliv (4,8 p. b.) pokles spotřebovaných meziproductů o 9,7 %. Zbývajících 3,4 p. b. negativního vlivu patří poklesu konečného užití o 6,8 %, přičemž rozhodující podíl (-2,3 p. b.) mělo snížení celkového vývozu. Negativní vliv (1,3 p. b.) měl i pokles tvorby hrubého kapitálu a mírně pozitivně (0,2 p. b.) působilo zvýšení konečné spotřeby.

Za uplynulých pět let – do roku 2009 ve srovnání s rokem 2004 – se objem vytvořených a užitých zdrojů zvýšil o 25,2 %. K tomuto růstu na straně tvorby přispělo 20,9 p. b. zvýšení tuzemské produkce a 4,8 p. b. zvýšení celkového dovozu a na straně užití 12,9 p. b. zvýšení mezispotřeby a 12,3 p. b. zvýšení konečného užití.

Tab. č. 4.2.2 Vývoj tvorby a užití zdrojů

v % a p. b. ze stálých cen

	2005		2006		2007		2008		2009	
	r/r v %	vliv p. b.	r/r v %	vliv p. b.	r/r v %	vliv p. b.	r/r v %	vliv p. b.	r/r v %	vliv p. b.
Vytvořené zdroje celkem	105,2	5,2	111,0	11,0	110,1	10,1	103,3	3,3	91,8	-8,2
v tom: tuzem. produkce	105,3	4,0	110,5	8,0	109,0	6,8	103,2	2,5	92,1	-6,0
dovoz	105,0	1,1	114,3	3,0	114,3	3,1	104,7	1,0	89,8	-2,1
čisté daně z produktů	104,1	0,1	100,0	0,0	108,3	0,2	94,5	-0,2	97,4	-0,1
Užití zdrojů celkem	105,2	5,2	111,0	11,0	110,1	10,1	103,3	3,3	91,8	-8,2
v tom: mezipotřeba	104,7	2,2	112,2	5,9	110,6	5,2	103,2	1,6	90,3	-4,8
konečné užití	105,8	3,0	109,9	5,1	109,6	4,9	103,4	1,7	93,2	-3,4
v tom: spotřeba	102,6	0,6	103,9	0,8	103,7	0,8	102,8	0,5	101,2	0,2
THK	99,2	-0,1	109,6	0,8	109,4	0,7	97,3	-0,2	81,3	-1,3
vývoz	111,6	2,5	115,8	3,5	115,0	3,4	106,0	1,4	89,8	-2,3

Pozn.: r/r je meziroční změna

Pramen: ČSÚ, národní účty, vlastní výpočty